

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/703, 2022/704
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.10.2022/22
Karar Numarası : 2022/721
Başvuran : S.B.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü, Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran, Gaziantep Emniyet Müdürlüğü İbrahimli Durmuş Aykaç Polis Merkezinde şiddete maruz kaldığını ve muayene olmak üzere gittiği doktorun da kendisi hakkında usulünce rapor düzenlemediğini iddia etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, ulusal önleme mekanizması birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda özetle:

a) Başvuranın 10.04.2022 tarihinde gözaltına alınarak Gaziantep Emniyet Müdürlüğü İbrahimli Durmuş Aykaç Polis Merkezine getirildiği,

b) Gözaltı sırasında komiser ya da komiser yardımcısı olduğu düşünülen bir şahıs tarafından kameraların görüş alanı dışındaki kör noktada başvuranın ayaklarının altına, ayaklarının yanına, baldır kısmına, ayak bilek tarafının üst kısmına cop ile vurularak şiddet uygulandığı ve ayaklarına aldığı darbelerden ayaklarının su topladığı,

c) Avukatına yaşadıklarını söylemesi halinde başına daha kötü olayların geleceği, avukatın ifadeden sonra gideceğini; kendisinin gözaltında kalmaya devam edeceğini düşünmesi gerektiği şeklinde tehditlerde bulunulduğu,

ç) İddialar konu olayların yaşandığı gün saat 07.32'de Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesinde adli rapor alındığı; ancak bu raporda darp ve cebir izi yoktur değerlendirilmesinin yapıldığı,

d) Sonrasında açılan soruşturma kapsamında başvuranın sevk edildiği Gaziantep Doktor Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde basit tıbbi müdahale ile giderilebilir darp yaraları olduğu yönünde rapor verildiği iddia edilerek kötü muamelede bulunan Gaziantep Şehitkamil İbrahimli Durmuş Aykaç Polis Merkezi Amirliği personeli, darp izi yoktur raporu veren 25 Aralık Devlet Hastanesi hekimi ve neticesiz rapor tanzim eden Gaziantep Doktor Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi hekimi hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını talep edilmektedir.

3. Muhatap Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğünden alınan 14.06.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Merkezde kameralar tarafından görüntülenemeyen herhangi bir nokta bulunmadığı,

b) Söz konusu işkence iddialarına ilişkin olay günü görüntülerinin kamera kayıtlarının saklanma süresi 30 gün olduğu için temin edilemediği belirtilmiştir.

4. Muhatap Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğünün 20.06.2022 tarihinde gönderdiği belge ekinde ise 10.04.2022 tarihinde 25 Aralık Devlet Hastanesinde "darp cebir izi yoktur" şeklinde rapor düzenlendiği

anlaşılmalıdır.

5. Başvurandan 05.07.2022 tarihinde alınan yazılı görüşte özetle:

a. Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığının işkence iddiaları üzerine başlattığı soruşturma kapsamında olay yeri güvenlik kamera görüntülerini talep etmesi üzerine Durmuş Aykaç Polis Merkezi Amirliğinin, 09.06.2022 tarihli yazıyla olayın meydana geldiği yerin Şahinbey ilçesi olmasından dolayı dosyanın Şahinbey İlçe Emniyet Müdürlüğüne gönderilmesi gerektiğine karar verdiğini,

b. Durmuş Aykaç Polis Merkezi Amirliğinin, yetkili makamın Şahinbey İlçe Emniyet Müdürlüğü olduğunu bilmesine rağmen iki ay boyunca delilleri bizzat toplayarak ve olayın kendi bölgelerinde geçmediğini söyleyerek soruşturmayı yapan cumhuriyet savcısını yanılttığını,

c. Muayene yapan doktorun hastayı tek başına ayrı odaya alarak herhangi bir şikayeti olup olmadığını sormadığını, başvuranın kendisine darp uygulayan polislerin yanında olayı serbestçe anlatamayacağını, muayene sırasında yanında polislerin bulunması ve darp cebir izi yoktur tespiti yönlerinden usulsüz rapor düzenlediğini ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

7. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Ön inceleme yapılması” başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, “*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce önincelemeye tabi tutulması*” gerekmektedir.

9. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesine göre; “*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” ile görevli olduğu düzenlenmiştir. Bu kapsamda başvuranın kötü muameleye uğradığına ilişkin iddiaları konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir

11. Anayasa'nın 17'nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına göre; “*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*” ve “*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*”

12. Başvuranın iddiası, Gaziantep Emniyet Müdürlüğü İbrahimli Durmuş Aykaç Polis Merkezinde komiser ya da komiser yardımcısı olduğunu düşündüğü bir şahıs tarafından şiddete maruz kaldığı ve muayene olmak üzere

gittiği doktorun kendisi hakkında usulünce rapor düzenlemediği şeklindedir.

13. AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28.09.2015, §86). Ayrıca, 3'üncü maddenin yakalama gibi bazı koşullarda güç kullanımını yasaklamadığını ancak yalnızca zaruri olması ve aşırı olmaması kaydıyla böyle bir güç kullanılabileceğini belirtmiştir (AİHM, Vasilev/Bulgaristan, B. No:48130/99, 12.04.2007, §63).

14. Kurumumuz tarafından söz konusu iddiaların gerçekleştiği tarihe ilişkin kamera görüntüleri talep edilmişse de muhatap Kurum tarafından kamera kayıtlarının 30 gün süreyle saklanması ve bu sürenin dolması sebebiyle temin edilemediği ifade edilmiştir. Ayrıca, iddia konusu gözaltı işleminin yapıldığı gün başvuranın hastaneye getirilerek muayene edildiği ve "darp cebir izi yoktur" şeklinde rapor verildiği anlaşılmıştır.

15. AİHM'e göre; bir delil yeterince sağlam, açık, birbiriyle uyumlu çıkarımların; aksi ispat edilemez maddi karinelerin bir arada var olmasıyla elde edilebilir (AİHM, Subaşı ve Çoban/Türkiye, B. No: 20129/07, 09.07.2013, §33). Mevcut durumda başvuru konusu kötü muamele iddiasının ispatına elverişli bir delil bulunmadığı ve iddia konusu olaya ilişkin kamera görüntüleri mevcut olmaksızın Kurumumuzca bir değerlendirme yapılmasının da olanaklı olmadığı, başvuranın sevk edildiği hastanede düzenlenen rapor incelendiğinde; darp ve cebir bulunmadığının raporda belirtilmesi nedeniyle somut başvurudaki iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

16. Sonuç olarak; başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirildiğinden 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddeleri kapsamında somut başvurunun "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 06.10.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

e-imzalıdır

Ünal SADE

